

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 20.—
za pol leta " 10.—
za četrt leta " 5.—
za 1 mesec " 1.70

Posamezna številka 60 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuj, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritičje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 3

Ptuj, 18. januarja 1920

II. letnik

Kako naj volimo v Ptuj.

Gospodarski položaj ptujskega mesta je naravnost brezupen. Mestu proti katastrofa, ako zgubi vrednost ogromno vojno posojilo, ki ga je podpisala mestna hranilnica. Mestna občina jamči namreč s celim svojim premoženjem in s svojo davčno močjo za poprejšnjo nemško šparkaso. Nad 20.000.000 K je tega vojnega posojila. Že izguba samih obresti od te velike svote mora mesto okrutno zadeti. Sedanja mestna uprava je zelo draga. Mnogobrojno uradništvo stane na leto več sto tisočev. Malo mestece nikakor ne zmora tako visokih stroškov. Znižanje se bo menda doseglo, ako se odpravi autonomija. Poroča se nam, da se že v najkrajšem času v Mariboru, Celju in Ptuj to zgodi. Župani zgube seveda v teh mestih vsled odvzeta autonomije mnogo na svoji veljavi, ker bodo kakor kmečki predstojniki podrejeni glavarstvu.

Prihodnji občinski odbor ptujskega mesta se toraj ne bo imel več baviti s posli prenešenega delokroga, njegova edina naloga bo skrbeti za občinsko gospodarstvo. V Ptuj bo ta naloga zelo težka, saj je treba končno vendarle prirediti s sanacijo občinskih financ. Prihodnji občinski odbor ne bo imel ničesar več opraviti s politiko, reševal bo le gospodarska vprašanja. Skrbeti bo moral, da se bodo mestna podjetja gospodarsko izplačala, da bo mogoče hoditi po mestnih ulicah in cestah, da odpravi babilonsko temo v nočeh, ko nam ne svetijo luna in zvezde, brigati se bo moral za mestne reveže i. t. d. i. t. d. Po našem mnenju so vsled tega strankarski boji pri občinskih volitvah, ki se nam bližajo, popolnoma nepotrebni. Gre le zato, da spravimo v odbor ljudi, ki imajo zmožnost, voljo in čas za delo. Občinski odborniki ne bodo smeli biti možje, ki mislijo, da so že storili svojo dolžnost, ako presedijo toliko in toliko ur pri sejah. Nadzorovati bodo morali takorekoč osebno mestne obrate, ker le na ta način bo mogoče preprečiti, da ne trpi občina nikjer izgube. Posebno varčevanje na vseh koncih in krajih bo prva dolžnost prihodnjega odbora. Ali dobimo ta odbor iz te ali one stranke, je pač postranska stvar. Glavno je, da nam ga sploh katera stranka postavi.

Kolikor pa poznamo razmere, se no-

vena stranka ne more ponašati, da ima le ona dovolj sposobnih in delavnih mož v svoji sredi. Zato bi bilo veliko pametneje, da se strnejo vsi resno misleči meščani ne glede na narodnost in ne glede na pripadnost v tej ali oni stranki v močno gospodarsko organizacijo in da ta potem iz svoje sredine izbere najpripravnejše moči za občinski odbor. Mislimo na ustanovitev nekake splošne gospodarske stranke in prepričani smo, da bi ravna takšna stranka imela največ upanja na zmago pri prihodnjih volitvah. Bil bi to pravzaprav nekak kompromis vseh strank v mestu, katere hočejo resno delovati za dobrobit in za napredek starodavnega Ptuja.

Posebno korist od tega gospodarskega združenja bi imeli ptujski Nemci. Gotovo bi se jim rad priznalo njihovu številu odgovarjajoče zastopstvo. Seveda si pa morajo Nemci izbiti iz glave fiksno idejo, kakor da bi še vedno oni tvorili v mestu večino. Nemška večina v Ptuj je bila umetna. Dosegla jo je bivša germanizirajoča avstrijska uprava s svojim uradništvom. Danes so vsi uradniki in vsi učitelji Slovenci, in s tem je slovenska tudi večina volilcev v Ptuj. Nemci torej ne smejo misliti, da bi še kdaj dosegli pri volitvah večino glasov. Tudi so pri nas volitve proste, voli se tajno in je torej izključeno vsako teroriziranje volilcev. Pri bodočih občinskih volitvah se torej ne bodo merile toliko naše narodnostne sile, njih moč poznamo, tekmujejo naj naše gospodarske struje.

Kaj je s ptujsko mestno hranilnico?

Hranilnica je ustanovljena kot mestna hranilnica, to je: mesto jamči za vloge z vsem svojim premoženjem, zato pa ima tudi hranilnično upravo v svojih rokah. Tako je bilo prej. Toda julija 1918 so Ornig in tovariši že vedeli, kakšen bo izid svetovne vojne, vedeli so, da ptujska mestna uprava in z njo tudi mestna hranilnica v kratkem času preide v slovenske roke. Hoteli so rešiti vsaj hranilnico za sebe. Izpremenili so hranilnična pravila. Takratni upravni svetniki hranilnice, seveda sami Nemci, so postali trajni; če pa kateri izstopi ali umrje, potem ostali izvolijo drugega na njegovo mesto. Tako bi ostala hranilnica v nemških rokah, četudi občina postane slovenska. Mestna

uprava nima več pliva na hranilnico, pač pa mesto še vedno jamči za vloge!

Naša vlada še ni nič definitivnega odredila glede mestne hranilnice, ker hoče čuvati interese mesta in premoženje vlagateljev, ki so večinoma nedoletni otroci, saj je sodnija ves pupilarni denar nalagala v mestno hranilnico. To pa odločno zahtevamo in smo prepričani, da tudi dosežemo, da se odpravi nesoglasje, da mesto jamči za vloge, a nima vpliva na upravo. Ali se naj uprava hranilnice zopet povrne mestnemu svetu ali pa se naj mesto odveže jamstva, potem pa naj gospodje hranilničnega upravnega sveta skrbijo, kako bodo rešili hranilnico in sebe. Za odločitev je seveda treba temeljitega študija poklicanih činiteljev.

Gotovo pa je, da politična stranka, ki je v hranilničnem prašanju tako brezvestno nastopala proti mestni občini, ne sme igrati več nobene vloge pri mestni upravi. Meščani, ki hočejo dobro občini in s tem sebi kot davkoplačevalcem in konzumentom, naj dobro premislijo, ali bodo pri predstojajočih občinskih volitvah dali svoje glasove političnim somišljenikom ubežnega Orniga, Plachkija itd. itd.

Hranilnično vprašanje je eno najvažnejših, kar jih ima rešiti novi občinski zastop. Ljudje, ki so lahkomišelnost podpisovali milijone vojnega posojila za hranilnico, deloma celo brez pravnega sklepa upravnega sveta, potem pa so upravo hranilnice iztrgali iz rok mestnega sveta, takšni ljudje ne zaslužijo zaupanja svojih someščanov. Odločilne besede itak ne bodo imeli nikdar več; preneznatna je njihova manjšina. A niti enega odbornika, niti najmanjšega vpliva ne smejo dobiti, ker se je bati, da bi hoteli občini naprtiti jamstvo za svoje brezvestno gospodarstvo pri mestni hranilnici, ter sebe rešiti plačevanja škode, katero so zakrivali.

Zato pozivamo meščanstvo, da voli izključno slovenske kandidate; s tem si tudi pridobi naklonjenost vlade za rešitev hranilničnega in drugih perečih prašanj.

† Dr. Anton Gregorec.

V sredo, 14. januarja je premenil po kratki boleznici tukajšnji zdravnik dr. Anton Gregorec.

nakitom in dragocenimi oblekami in perilom. Iz te sobe sta šli v jedilnico in odtod v delavnico. Tukaj so ležala na mizici načeta ženska ročna dela, zraven pa z dragimi kameni obložena harfa.

„Kako ti tukaj ugaja?“ je vprašala babica.

Marička se ni mogla načuditi. Ko se je izkopala, jo je babica preoblekla v lepo obleko in jo peljala k obedu. Nevidne roke so nosile na mizo jedi, ki jih je bilo kolikero. Po obedu je šla Marička z babico na vrt. Pri ribniku sta metali ribicam drobtinice v vodo. Mnogoč blestečih rib, kakoršnih še Marička ni videla, so lovile drobtinice in se premetavale po vodi. Nato ji je babica razkazovala vrt, navajala ji imena najlepših cvetov in skupno sta jim zalivali. Utrujeni sta si natrgali okusnega sadja in južinali sede pod senčnim drevesom ali v lopici. Tako je potekel dan. Po večerji je babica spremljala Maričko v spalnico, voščila ji lahko noč in šla. V mehkih blazinah in pod svileni odejo je Marička kmalu zaspala. Solnce je bilo visoko, ko se je prebudila in pozdravila babico, ki je že stala pri njej. Urno se je oblekla. Babica ji je obesila okoli vratu vrčico biserov.

Pravljice Božene Nemcove.

Prevedel Dr. P.

(Nadaljevanje.)

„Ali pojdeš z menoj, Marička?“ je prašala kumica dekle.

„Rada pojde, kuma,“ je odgovoril za njo Luka.

„To me je veseli; idite torej domov, kum, in ne bodite v skrbeh zaradi hčerke; njej se bo dobro godilo in kmalu vam jo pripeljem še lepšo in srečnejšo. Če bi se vam po dekletu tožilo, vzemite to-le zrelo; kadar koli pogledate vanj, zagledate v njem Maričko, kakor živo.“

Luka se je poslovil od hčerke, vzel zrcalo in šel proti vasi. Babica pa je potegnila zeleno vejico iz neder, prišla Maričko za roko in rekla: „Pojdi, moja hčerka!“ Z vejico se je dotaknila zemlje, zemlja se je odprla in bili sta sredi krasnega vrta blizu lepega gradu. Samorasel neprozoren plot je obdajal vrt kroginkrog, mahovita trava je pokrivala stezice in tisoče rožnih grmičkov

in cvetlic je širilo bajno vonjavo. Ob gradu so se dvigali stebri iz belega mramora, oviti z rožami in bršljanom. Iz veže je vodilo šest vrat; petero jih je bilo iz bele slonove kosti z zlatimi ključavnicami, šesta pa iz črne ebenovine.

„V tem gradu boš stanovala. Povsod lahko hodiš, vse si ogledaš, samo v šesto sobo ne hodi, drugače bo hudo. Tukaj imaš šest zlatih ključev, idi in oglej si.“

Prva soba je bila spalnica. Na tleh so ležale preproge iz hermelina; na postelji iz slonovine, obloženi z zlatom in srebrom, so ležali mehki vzglavniki. Belo, svileni nebo je viselo od stropa do preproge in je bilo posejano s srebrnimi zvezdami; take so bile tudi zavese pri oknih.

„Tukaj boš spala in vse je tvoje, kakor sem ti rekla, če boš poslušna.“

„Vse bom storila, ljuba babica, na šesto sobo niti mislila ne bom.“

Druga soba je bila kopalnica. Na blestečih tleh je stala kristalna kad, v katero se je po srebrni cevi puščala voda. Tretja soba je bila oblačilnica s krasnim